

POSUDEK

diplomové práce Heleny Denkové „Právní postavení rodiče dítěte při jeho osvojení.“

Předložená diplomová práce obsahuje 64 výkladových stran. Je rozdělena do čtyř kapitol, úvodem a závěrem. Vychází z bohaté literatury. Jde v první řadě o literaturu monografickou, dále autorka uvádí rozsáhlé prameny v oblasti článkové. Kromě nich čerpá autorka některé poznatky z internetových odkazů. Pro obsah práce je bezesporu velmi přínosné, že se autorka seznámila (a reaguje v práci) též s judikaturou – zejména jsou důležité nálezy Ústavního soudu, jinak jde o judikaturu starší (nová ze známých důvodů není k dispozici, protože Nejvyšší soud ve věcech rodinně-právních nerozhoduje).

První kapitola, v níž se autorka věnuje výkladu rodičovství je spíše popisného charakteru, pokud jde o dítě (a v souvislosti s osvojením a postavením nezletilce) je třeba kladně hodnotit uvedení myšlenek nálezu ÚS č. 295/96 Sb.

Ve třetí kapitole se autorka věnuje podrobně výkladu souhlasu rodiče dítěte s osvojením jako základní hmotněprávní otázkou osvojení. Hodnotím kladně důslednou práci s literaturou a judikaturou v této kapitole.

Zajímá by mně autorčin názor na poslední větu § 68a – zda totiž postup zde uvedený není protiústavní, když o umístění dítěte do preadopční péče rozhoduje jen OSPOD a toto rozhodnutí má potom tak fatální důsledky – nemožnost odvolání souhlasu k osvojení, kterou v tomto spojení zákon uvádí.

Osobně jsem přesvědčena o tom, že lehkost, s jakou je u nás odkazován rodič (často velmi nerozhodná matka – viz. odložení dítěte do baby-boxu spolu s rodným listem, a následující úpěnlivá snaha dostat dítě zpět), má příčinu v usnadňování si sociální práci s rodinou, resp. rodičem.

Jde ovšem o hlubší otázku, mající řadu společenských i právních konsekvencí. Konec konců, velmi zredukovaný pohled na tuto problematiku má souvislost i s tím, co uvádí autorka na str. 49 ohledně incidenčního řízení. Zejména některé nevládní organizace mají (resp. prosazují) velmi zúžený pohled - *audiat et altera pars* – jím není příliš známo. Ke str. 52,53 připomínám, že problematika zprostředkování osvojení se svými úskalími je závažnější (společensky), než je tady uvedeno.

Kladně dále hodnotím, že autorka obrátila svoji pozornost na problém rodičů, kteří se „vzdávají“ svých dětí. Autorka zde položila vedle sebe různé názory, které čerpá z literatury – poté navazuje výklad novely ZoR - § 45a – svěřeni dítěte do PP na přechodnou dobu. Smyslem novely zřejmě je dát právní základ vzniku tzv. profesionální PP. Zatím s ní ještě nejsou praktické zkušenosti u nás. Osobně jsem přesvědčena, že názory vyslovené na adresu kojeneckých ústavů v současné době jsou paušalizující a zcela jednostranné. Mnohé děti, které jako novorozenci přicházejí do kojeneckého ústavu jsou děti, vyžadující bezprostřední lékařskou péči a lékařský dohled. Tyto děti tam patří.

Pokud jde o profesionální pěstouny, bude asi značně náročné získávat tak kvalitní lidi pro tuto práci, kteří by ji byli ochotni vykonávat. Podle mého názoru jde mimo jiné i o psychicky velmi náročnou práci. Nepřikláním se ke kampani, která se proti kojeneckým ústavům vede, a uváděná tvrzení, že jsou tam stovky dětí vhodných k osvojení, mám za přehnané (bylo by třeba uvést přesnou statistiku).

Dobře a vhodně je napsána a do práce zapojena pátá kapitola, tvořící její závěr a současně podávající srovnání platné právní úpravy a návrhu nové právní úpravy v kodexu soukromého práva.

Předložená práce plně vyhovuje požadavkům kladeným na práci diplomovou, proto ji doporučuji k ústní obhajobě, při níž nechť se autorka vyjádří k připomíncekám uvedeným v tomto posudku.

Předběžné hodnocení: výborně

V Praze dne 20. října 2006

Doc. Dr. Senta Radvanová
konzultant diplomové práce